

לכבוד
סא"ל צופיה מוסקוביץ'
רע"ן אסטרטגיה ומבצעי תקשורת
דובר צה"ל והממונה על חופש המידע בצה"ל
foi@mail.idf.il: באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: אכיפת החוק בנוגע לעבירות חיילים נגד פלסטינים ורכושם ב-2020

בקשה לפי חוק חופש המידע

נודה לכם על העברתם לידינו בהקדם האפשרי של הנתונים הבאים, הנוגעים להליכי אכיפת החוק בעבירות שביצעו על פי החשד חיילים נגד פלסטינים ורכושם בגדה המערבית וברצועת עזה. הנתונים המבוקשים נוגעים לשנת 2020 אלא אם צוין אחרת, ודומים במהות ובמבנה המבוקש לנתונים שנמסרים ליש דין מדי שנה.

פנייה זו נעשית בהתאם לחוק חופש המידע, התשנ"ח – 1988.

דיווחים

1. כמה דיווחים התקבלו בפרקליטות הצבאית בשנת 2020 על חשד לעבירות של חיילים נגד פלסטינים ורכושם?
נבקש שהמענה יכלול את **כל** הדיווחים על חשד לעבירות של חיילים נגד פלסטינים ורכושם שהתקבלו במהלך שנה זו, כולל דיווחים שהתקבלו במצ"ח והועברו לפרקליטות הצבאית.
נבקש לקבל את הנתונים בחלוקה לסוגי עבירה ולגדה מערבית/רצועת עזה.
כאן ובסעיפים הבאים שבהם אנו מבקשים חלוקה לפי סוגי עבירה, נבקש שחלוקה זו תכלול הבחנה בין מקרי מוות לבין מקרי ירי או אלימות אחרים.
2. כמה מבין דיווחים שהתקבלו בשנת 2020 הובילו לפתיחה בחקירה פלילית?
נבקש לקבל את המידע בחלוקה לפי סוגי עבירה (כולל, כאמור, הבחנה בין מקרים שהסתיימו במוות לבין המקרים האחרים) ולגדה מערבית/רצועת עזה.
3. כיצד מתחלק מספר ההודעות/דיווחים שהתקבלו בין הגורמים השונים מוסרי ההודעות או הדיווחים? למשל נפגעי עבירה פלסטינים, ארגוני זכויות אדם, משטרת ישראל, יחידות צבאיות, הפרקליטות הצבאית, משרד המשפטים ואחרים (כלומר,

כמה דיווחים/הודעות נמסרו למצ"ח ולפרקליטות הצבאית על ידי כל אחד מהגורמים הנ"ל).

יובהר, שענייננו הוא במוסר ההודעה **הראשון**, במקרים שבהם היו כמה גורמים שמסרו הודעה על אותו האירוע. יובהר שאנו מבקשים לקבל את המידע ברמת הפירוט הגבוהה ביותר האפשרית (למשל במידה ומוסר ההודעה הוא גורם צבאי, נבקש להבחין בין גורמים צבאיים שונים שהעבירו הודעות, לדוגמה - הפרקליטות הצבאית, המשטרה הצבאית, יחידה צבאית x, מבצעים פיקוד מרכז, מבצעים פיקוד דרום).

חקירות פליליות

4. כמה חקירות מצ"ח נפתחו בשנת 2020 בחשד לעבירות פליליות של חיילים נגד פלסטינים ורכושם בגדה המערבית וברצועת עזה (כולל חקירות שנפתחו בעקבות הודעות שנמסרו בשנים קודמות)?

4.1. כמה מתוך כלל החקירות שלגביהן נמסר המידע בסעיף 4 בוצעו/מבוצעות על ידי היחידה הארצית לחקירות מבצעיות (יאל"ם)?

5. מבין כלל תיקי החקירה שנפתחו ב-2020, כמה נסגרו ללא הגשת כתב אישום?

6. לגבי תיקי החקירה שנסגרו ללא הגשת כתב אישום, מה היו עילות הסגירה? נבקש לקבל את הנתונים שהתבקשו בסעיפים 4-6 (כולל תתי סעיפים) בחלוקה לסוגי עבירה (כולל ההבחנה בין מקרים שהסתיימו במוות למקרים האחרים) ולגדה המערבית/רצועת עזה.

כתבי אישום

7. כמה מתיקי החקירה שנפתחו במצ"ח בשנת 2020 בחשד לעבירות חיילים נגד פלסטינים ורכושם הניבו במשך שנת 2020 כתבי אישום? כמה נאשמים הואשמו בכל אחד מכתבי האישום האלה?

נבקש לקבל את המידע המבוקש בחלוקה לסוגי עבירה ולגדה המערבית/עזה.

8. כמה מתיקי החקירה שנפתחו **בשנים קודמות** בחשד לעבירות חיילים נגד פלסטינים ורכושם הניבו כתבי אישום שהוגשו ב-2020? כמה נאשמים הואשמו בכל אחד מכתבי האישום האלה?

נבקש לקבל את המידע בחלוקה לפי שנת פתיחת החקירה (כולל ההבחנה בין מקרים שהסתיימו במוות למקרים האחרים), לפי סוגי עבירה ולפי גדה מערבית/עזה.

נתוני חקירות השוואתיים: גדודים וחיטבות

9. נבקש לקבל את הנתונים בדבר מספר תיקי החקירה שנפתחו בשנת 2020 (כאמור בסעיף 4), גם בחלוקה לגדודים ובחלוקה לחטיבות שחייליהם נחשדו בעבירות נגד פלסטינים ורכושם בגדה המערבית וברצועת עזה.

מדיניות החקירות

10. מתוך כלל הדיווחים שהועברו לפרקליטות לעניינים מבצעיים בשנת 2020 בנוגע לחשד לעבירות חיילים נגד פלסטינים ורכושם, בכמה מקרים הוחלט על פתיחה מיידית בחקירת מצ"ח?

(הכוונה בסעיף זה היא למשל למקרים בהם נפתחה חקירה באופן מיידית בעקבות הפרה של איסורים מוחלטים בדיני הלחימה כגון ביזה, או מקרים בהם נפתחה חקירה באופן מיידית בעקבות מוות בהתאם למדיניות החקירות של הצבא).
נבקש לקבל את הנתונים בחלוקה לפי סוגי עבירה ולפי גדה מערבית/רצועת עזה.

11. מבין יתר הדיווחים שהתקבלו בשנת 2020 (הכוונה לדיווחים שלא הובילו לפתיחה מיידית בחקירה פלילית, סך המקרים לפי סעיף 1 לעיל, פחות המקרים לפי סעיף 10 לעיל), בכמה מקרים החליטה הפרקליטות על סגירת התיק באופן מיידית וללא הליך בירור עובדתי מקדים, ובכמה מקרים החליטה הפרקליטות להעביר את התיק לתהליך של בירור עובדתי מקדים?

נבקש לקבל את הנתונים בחלוקה לפי סוגי עבירה (תוך הבחנה בין מקרי מוות לבין מקרי ירי או אלימות אחרים) ולפי גדה מערבית/רצועת עזה.

12. בכמה מקרים מתוך אלה שבהם התקיים הליך של בירור עובדתי מקדים הוחלט לפתוח בחקירה פלילית, בכמה מקרים הוחלט שלא לפתוח בחקירה פלילית וכמה מקרים עדיין ממתנינים לקבלת החלטה?

נבקש לקבל את הנתונים בחלוקה לפי סוגי עבירה (הבחנה בין מקרי מוות לבין מקרי ירי או אלימות אחרים) ולפי גדה מערבית/רצועת עזה.

שימוש בתחקיר מבצעי בתהליך הבירור העובדתי המקדים

13. בכמה מקרים מתוך אלה שבהם התקיים בירור עובדתי מקדים [סעיפים 11-12 לעיל] ביקשה הפרקליטות לעניינים מבצעיים לקבל תחקיר מבצעי מהיחידה הרלבנטית?

13.1. מתוך המקרים שבהם ההחלטה אם לפתוח בחקירה התקבלה גם לאחר קבלת תחקיר מבצעי מהיחידה הרלבנטית (כמפורט בסעיף 13), בכמה מקרים הוביל הליך הבירור או ההערכה העובדתית להחלטה על פתיחה בחקירה פלילית, בכמה מקרים הוחלט שלא לפתוח בחקירה פלילית וכמה מקרים עדיין ממתנינים לקבלת החלטה?

נבקש לקבל את הנתונים בחלוקה לפי סוגי עבירה (הבחנה בין מקרי מוות לבין מקרי ירי או אלימות אחרים) ולפי גדה מערבית/רצועת עזה.

דיווחו על מקרי מוות ופציעה

14. לפי "נוהל דיווח על אירועים במסגרתם נפגעו אזרחים פלסטיניים", "בכל מקרה מוות או פציעה של אזרח פלסטיני יש למלא טופס דיווח ראשוני ולהעבירו לפצ"ר תוך 48 שעות. כמו כן, יש לערוך תחקיר מבצעי, שיאושר על ידי מפקד הפיקוד המרחבי ויועבר לעיון הפצ"ר תוך 21 יום, בצירוף החומרים שנאספו במהלכו."¹

14.1. כמה דיווחים על מוות או פציעה הועברו לפצ"ר בשנת 2020 בהתאם לנוהל הדיווח?

14.2. מבין המקרים שבהם הועבר דיווח בהתאם לנוהל, בכמה מקרים הורתה הפרקליטות לעניינים מבצעיים לפתוח בחקירה באופן מידי, בכמה מקרים החליטה הפרקליטות לסגור את התיק באופן מידי, ובכמה מקרים החליטה הפרקליטות על קיום תהליך בירור מקדים/הערכה עובדתית לפני החלטה על פתיחה בחקירה פלילית?

נבקש לקבל את הנתונים בחלוקה לפי סוג המקרה: מוות או פציעה ובחלוקה לפי גדה מערבית/רצועת עזה.

לכבוד,

הנדון: בקשתך לקבלת מידע בנוגע לעבירות חיילים נגד פלסטינים ורכושם בשנת 2020

1. בקשתך התקבלה בצה"ל והועברה להתייחסות הגורמים המקצועיים. להלן התייחסות צה"ל לבקשתך, לפי סעיפיה.
2. **סעיף 1:** להלן הנתונים הקיימים בדבר דיווחים שהתקבלו בפרקליטות הצבאית בשנת 2020 שעניינם חשד לעבירות של חיילים נגד פלסטינים או רכושם.
נעיר, כי חלק מהתלונות עוסקות ביותר מ"סוג עבירה" אחד. בהתאם, ייתכן שמקרה אחד יימנה באותה עמודה בשתי שורות שונות, ובהתאם סכום השורות יהיה גדול מסך כל הדיווחים. **הערה זו רלוונטית לכלל הנתונים בדבר סוגי חשדות או תיקים במענה זה.**
כמו כן, הנתונים בכלל המענה אינם כוללים תלונות, דיווחים או חקירות הנוגעים לפעילות כוחות צה"ל בהתמודדותם עם הפרות הסדר ההמוניות ופיגועי הטרור שאירעו במהלכן, סמוך למכשול הביטחוני ברצועת עזה, שאירעו החל מיום 30 במרץ 2018. בעניין זה כזכור, פניתם בפנייה נפרדת.

מושא הדיווח	איו"ש	רצועת עזה
ירי	33 (מתוכם 18 אירועי מוות)	1
אלימות	143 ¹	2
ביזה	19	0
נזק לרכוש	22	2
עמידה מנגד	3	0
אחר	1	0
סה"כ (דיווחים)	191	5

¹ באחד מהדיווחים נטען למותו של פלסטיני כתוצאה מאלימות מצד חיילי צה"ל במהלך מרדף. לאחר בדיקה, התברר כי ההרוג אשר סבל מבעיות לב, לקה בדום לב במהלך המרדף.

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

3. **סעיף 2:** להלן הנתונים המבוקשים בעניין חקירות מצ"ח שנפתחו בעקבות הודעות ודיווחים משנת 2020. כאמור לעיל, סיכום כל עמודה גדול מסך התיקים, שכן חלק מהדיווחים כללו טענות ליותר מ"סוג עבירה" אחד.

איו"ש	נושא החקירה
18 (מתוכם 9 אירועי מוות)	ירי
15	אלימות
3	ביזה
10	נזק לרכוש
1	עמידה מנגד
34	סה"כ

במהלך התקופה המבוקשת לא נפתחו חקירות מצ"ח ביחס לאירועים שהתרחשו ברצועת עזה, בעקבות הודעות ודיווחים שהתקבלו בשנת 2020.

4. **סעיף 3:** להלן הנתונים המבוקשים בדבר מקור הדיווח. ככל שביחס לאירוע מסוים התקבל דיווח ממספר גורמים, יימנה ויוצג רק הגורם שדיווח ראשון:

מספר הדיווחים	מקור הדיווח
12	דיווח מבצעי
18	משטרת ישראל
99	מבת"ן
25	עורך דין פרטי או אדם פרטי
11	תקשורת
21	ארגונים
10	אחר ²
196	סה"כ (דיווחים)

² הודעות שהתקבלו בעקבות דיונים בבתי המשפט הצבאיים באיו"ש, אמרות חשודים פלסטינים במשטרת ישראל, עדויות חיילים במצ"ח וכיו"ב.

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

5. **סעיף 4:** להלן הנתונים המבוקשים בעניין חקירות מצ"ח שנפתחו בשנת 2020 (לרבות דיווחים שהתקבלו בשנים קודמות).³ כלל החקירות להלן נחקרות ביאל"ם.⁴

איו"ש	נושא החקירה
22 (מתוכם 9 אירועי מוות)	ירי
19	אלימות
3	ביזה
10	נזק לרכוש
1	עמידה מנגד
42	סה"כ

6. **סעיף 5:** נכון לחודש ינואר 2021, מתוך החקירות המפורטות בתשובתנו לסעיף 4 בפנייתכם, תיק חקירה אחד נסגר ללא הגשת כתב אישום (אירוע ירי שהסתיים במוות). התיקים הנותרים מצויים בשלבי טיפול שונים (חקירה שטרם הסתיימה, השלמות חקירה, בחינת תיק החקירה על ידי הפרקליטות לעניינים מבצעיים וכיו"ב).

מספר תיקים שנסגרו (איו"ש)	מושא החקירה
1	ירי
1	סה"כ

7. **סעיף 6:** בחוות הדעת של הפרקליטות הצבאית, לא נעשה שימוש בעילות הסגירה המנויות בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ועל כן לא ניתן למסור את הנתון המבוקש.

8. **סעיף 7:** בעקבות תיק חקירה אחד שנפתח ב-2020, בגין נזק לרכושו של פלסטיני באיו"ש, הוגש בשנת 2020 כתב אישום נגד חייל על חלקו בפרשה.

9. **סעיף 8:** בעקבות שני תיקי חקירה שנפתחו בשנת 2019 הוגשו שני כתבי אישום בשנת 2020. בתיק אחד הואשם חייל בירי שהסתיים במותו של פלסטיני ברצועת עזה. בתיק נוסף הואשם חייל בירי שגרם לכאורה למותו של פלסטיני באיו"ש.

³ במהלך 2020 נפתחו מספר חקירות בהמשך לאירועים שהתרחשו כתוצאה מהפרות הסדר ההמוניות על גבול רצועת עזה. כמפורט לעיל נתונים אלו לא יפורטו במסגרת מענה זה (מלבד זאת, לא נפתחו חקירות נוספות בהמשך לאירועים באזור זה).

⁴ למעט חקירת אלימות אחת שנחקרה ביחידה לחקירות פנים של מצ"ח בשל החשד למעורבותם של שוטרים צבאיים.

10. **סעיף 9:** להלן הנתונים המבוקשים בעניין פילוח התיקים, בהתאם למידע שעלה בידנו לאתר. אין לייחס לפילוח זה משמעות ביחס לנורמות ההתנהלות ביחידות השונות, שכן היחידות נבדלות בגודלן, בהיקף פעילותן המבצעית, בגזרת פעילותן ובפרט במידת מעורבותן בפעילות מבצעית והתמודדות עם פיגועי טרור והפרות סדר. כעולה מהפילוח, בחלק מחקירות המצ"ח, לא ידוע לאיזו יחידה שייכים החשודים. ככלל, הסיבה לכך נעוצה בדיווחים או תלונות שהתקבלו זמן רב לאחר האירועים המוזכרים בהם, עובדה המקשה על איתור הכוח; או שחסרים בהם פרטים המאפשרים להתחקות אחר היחידה. הפילוח הוא בהתאם למקום השירות של הנחקרים נכון לסוף שנת 2020. לכן ייתכנו מקרים בהם הפילוח אינו משקף את היחידה בה שירת החייל בעת האירוע שבגיננו נחקר.

מספר תיקי חקירה בחלוקה לפי חטיבות מרחביות

מספר התיקים	יחידה
4	חטמ"ר עציון
6	חטמ"ר בנימין
6	חטמ"ר אפרים
11	חטמ"ר יהודה
5	חטמ"ר מנשה
10	חטמ"ר שומרון
42	סה"כ (חקירות)

11. **סעיף 10:** ב-12 מקרים הוחלט על פתיחה מיידית בחקירת מצ"ח. כל המקרים התרחשו באיו"ש. כאמור לעיל, סיכום כל עמודה גדול מסך התיקים, שכן חלק מהדיווחים כללו טענות ליותר מ"סוג עבירה" אחד.

איו"ש	מושא הדיווח
11 (מתוכם 8 אירועי מוות)	ירי
1	נזק לרכוש
2	אלימות

12. **סעיף 11:** להלן הנתונים המבוקשים בדבר סגירת תיקים ללא בדיקה עובדתית והעברת תיקים לבירור עובדתי מקדים. סיכום כל עמודה גדול מסך התיקים, שכן חלק מהדיווחים כללו טענות ליותר מ"מסוג עבירה" אחד.

איו"ש:

מושא הדיווח	סגירה	בירור עובדתי
ירי	1	21 (מתוכם 10 אירועי מוות)
אלימות	24	118 (מתוכם אירוע מוות אחד ⁵)
ביזה	0	19
נזק לרכוש	1	20
עמידה מנגד	0	3
סה"כ	25	153

עזה:⁶

מושא הדיווח	בירור עובדתי
ירי	1
אלימות	2
נזק לרכוש	2
סה"כ	5

13. **סעיף 12:** להלן הנתונים המבוקשים בדבר מקרים לגביהם נערך בירור עובדתי מקדים. גם כאן, סיכום כל עמודה גדול מסך התיקים, שכן בחלק מהמקרים עלו טענות ליותר מ"סוג עבירה" אחד

⁵ ראו הי"ש 1 לעיל.

⁶ במהלך 2020 נערכו מספר בירורים עובדתיים בהמשך לאירועים שהתרחשו כתוצאה מהפרות הסדר ההמוניות על גבול רצועת עזה. כמפורט לעיל, נתונים אלו לא יפורטו במסגרת מענה זה.

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

איו"ש:

מושא הדיווח	פתיחה בחקירה לאחר בירור עובדתי	אי פתיחה בחקירה לאחר בירור עובדתי	מקרים בהם טרם הסתיים הבירור העובדתי או טרם התקבלה החלטה (נכון לינואר 2021)
ירי	7 (מתוכם אירוע מוות אחד)	8 (מתוכם 6 אירועי מוות)	6 (מתוכם שלושה אירועי מוות)
אלימות	13	67	37 (מתוכם אירוע מוות אחד)
ביזה	3	9	7
נזק לרכוש	9	8	3
עמידה מנגד	1	1	1
סה"כ	22	83	48

עזה:⁷

מושא הדיווח	אי פתיחה בחקירה לאחר בירור עובדתי	מקרים בהם טרם הסתיים הבירור העובדתי או טרם התקבלה החלטה (נכון לינואר 2021)
ירי	0	1
אלימות	1	1
נזק לרכוש	2	0
סה"כ	3	2

ההחלטה שלא לפתוח בחקירה לאחר בירור עובדתי כלשהו ביחס לדיווח תעשה, בין השאר, במקרים הבאים: (1) המתלונן חזר בו מתלוננתו או לא שיתף פעולה במהלך הבירור; ו- (2) הבירור אינו מעורר על פניו חשד סביר לעבירה פלילית.

⁷ במהלך 2020 נערכו מספר בירורים עובדתיים בהמשך לאירועים שהתרחשו כתוצאה מהפרות הסדר ההמוניות על גבול רצועת עזה. כמפורט לעיל, נתונים אלו לא יפורטו במסגרת מענה זה.

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

14. סעיפים 13-13.1:

ב-21 מקרי ירי שבהם התקיים בירור עובדתי, ביקשה הפרקליטות תחקיר מבצעי. מתוך מקרים אלה, ישנם עשרה מקרי מוות. בשבעה מקרי ירי (מתוכם אירוע מוות אחד) הוחלט על פתיחת בחקירה פלילית. בשמונה מקרי ירי הוחלט לא לפתוח בחקירה פלילית (בשישה מקרים נטען כי הירי גרם לכאורה למוות), ובשישה מקרי ירי טרם הסתיים הבירור העובדתי או טרם התקבלה החלטה (מתוכם בשלושה נטען כי גרמו לכאורה למוות).

15. **סעיפים 14-14.2:** הפרקליטות הצבאית מקבלת מידע בעניין מקרי מוות ומקרי פגיעה בערוצים שונים הכוללים תחקירים מבצעיים ושיח ישיר עם מפקדים, דיווחים ממשטרת ישראל, מהמבתי"ן, מעורכי דין פרטיים ומארגונים וכן את כלל הדיווחים המבצעיים השוטפים. אנא ראו את הפילוחים כפי שהוצגו בסעיפים הקודמים.

16. על החלטה זו ניתן להגיש עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב.

17. בברכה,

ליפשיץ	מיקה	סא"ל
ומבצעים	אסטרטגיה	רע"ן
ב/דובר צה"ל והממונה על חופש המידע בצה"ל		